

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 58.082.142
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

про присудження ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 – Управління та адміністрування
на підставі прилюдного захисту дисертації
«Облік і аналіз в системі управління закладами охорони здоров'я»
за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування

11 серпня 2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Кирик Василь Ігорович, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: 2022-му році здобув ступінь магістра за спеціальність «Облік і оподаткування» в Західноукраїнському національному університеті. У 2022 році Кирик Василь Ігорович вступив на денну форму до аспірантури Західноукраїнського національного університету відповідно до наказу № 294 від 01.09.2022 року за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Здобувач успішно виконав акредитовану освітньо-наукову програму за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та отримав довідку про її виконання № 174 від 01 червня 2026 року.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.142 створена згідно з наказом ректора Західноукраїнського національного університету №420 від 17.06.2026 року на підставі рішення Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 10 від 17 червня 2026 року) у складі:

голови ради – Задорожного Зеновія - Михайла Васильовича, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету;

рецензентів:

Муравського Володимира Васильовича, доктора економічних наук, професор, професора кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету;

Омецінської Ірини Ярославівни, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету;

офіційних опонентів:

Струк Наталії Семенівни, доктора економічних наук, професора, професора кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету імені Івана Франка;

Кулинич Мирослави Богданівни, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри обліку і оподаткування Волинського національного університету імені Лесі Українки;

на засіданні 11 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Кирику Василю Ігоровичу в галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування на підставі публічного захисту дисертації «Облік і аналіз в системі управління закладами охорони здоров'я».

Дисертацію виконано в Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Сисюк Світлана Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису з дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі наукові положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, отримані автором особисто.

Для забезпечення достовірності та обґрунтованості результатів у роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема: абстрактно-логічний, діалектичний метод і системний підхід, порівняння, аналогію, індукцію та дедукцію, аналіз, синтез і узагальнення, структурування та класифікацію, формалізацію, алгоритмізацію, економіко-аналітичні методи, моделювання, графічний і табличний методи.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації й репрезентовані у публічному доступі дослідження українських і зарубіжних вчених та практиків, тези виступів і оприлюднення результатів пошукувань в збірниках науково-практичних конференцій, симпозіумів, форумів, присвячених проблематиці обліку та аналізу, нормативно-правові, інструктивні та методичні документи, бюлетені й статистичні збірники, інші інформаційно-довідкові видання, звітність закладів охорони здоров'я, внутрішні Положення та методики, Інтернет ресурси. Дисертаційну роботу виконано державною мовою.

Дисертаційна робота Кирика Василя Ігоровича виконана відповідно до планів науково-дослідних робіт Західноукраїнського національного університету, зокрема за темами «Цифрова трансформація обліку для забезпечення кібернетичної безпеки» (державний реєстраційний номер 0125U002881) та «Розвиток системи бухгалтерського та управлінського обліку в умовах соціально економічних викликів» (державний номер реєстраційний номер 0122U000927), в рамках яких автором узагальнено завдання та засади формування нормативно-інструктивних положень щодо обліково-аналітичного забезпечення в умовах використання сучасних інформаційних систем, сформовано концепцію управлінського обліку та застосування в ньому аналітичних методів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні та розробленні теоретичних, організаційно-методичних і прикладних рекомендацій щодо розвитку обліку й аналізу в управлінні діяльністю закладів охорони здоров'я відповідно до сучасних викликів і вимог. У результаті здійснення наукового пошукування одержано результати, що мають наукову новизну, яка полягає у такому:

удосконалено:

- підхід до визначення мети й складу завдань обліку та аналізу відповідно до специфіки комунальних некомерційних підприємств з акцентом на ефективності та якості медичних послуг, а також з урахуванням виявленого причинно-наслідкового зв'язку і дій факторів внутрішнього й зовнішнього середовищ, що, на відміну від існуючого, дозволило в практичній площині встановити облікові й аналітичні пріоритети й забезпечить адаптованість інформаційних систем до управлінських запитів, прозорість та транспарентність даних;

- позиціонування медичних послуг як специфічного об'єкта обліку, який характеризується поєднанням соціальної значущості, специфіки взаємодії з пацієнтами, особливих умов фінансування й високого рівня регулювання, використання кваліфікованого медичного персоналу (оцінку якого запропоновано здійснювати за розробленим підходом до рейтингування і побудованою блок-схемою), а також потребує відповідного інструментарію, що впливає на побудову системи управлінського обліку;

- методичні засади групування витрат в системі управлінського обліку з урахуванням особливостей діяльності комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я, що, на відміну від існуючих, передбачають багаторівневу класифікацію витрат за джерелами фінансування, напрямками медичної допомоги, структурними підрозділами й економічним змістом, а також адаптацію інструментарію аналізу беззбитковості до умов функціонування комунальних некомерційних підприємств через заміну класичних параметрів на тариф НСЗУ та фінансовий результат пакета послуг, що забезпечує підвищення релевантності інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень;

- підхід до калькулювання медичних послуг у комунальних некомерційних підприємствах охорони здоров'я, який на відміну від існуючих, базується на використанні драйверів витрат, зважених на основі часових параметрів, що забезпечує більш точний

розподіл непрямих витрат завдяки врахуванню трудомісткості та інтенсивності медичних процесів;

- аналіз фінансових показників діяльності закладів охорони здоров'я на основі запропонованого регресійного відбору релевантних показників, формування блок-схеми семициклового обчислення аналітичних оцінок за експрес методом, що дозволяє суттєво скоротити затрати часу на опрацювання даних, отримати точну аналітичну інформацію, побудувати матрицю ризиків і можливостей медичних закладів й зробити реалістичні висновки щодо майбутніх перспектив їхньої діяльності;

- розроблено алгоритмізовану модель аналізу показників Звіту про управління закладів охорони здоров'я, яка передбачає системний відбір, структуризацію та формалізацію аналітичних процедур, що дозволяє забезпечити цілісну інтерпретацію даних та підвищити ефективність інформаційного забезпечення управління;

набули подальшого розвитку :

- уточнення положень нормативних актів і документів щодо класифікації бюджетних установ за ієрархічною системою та джерелами фінансування, що визначає підхід до ведення обліку й формування звітності, в тому числі в комунальних неприбуткових підприємствах, утворених в сфері охорони здоров'я після реформування, засади цифровізації обліку та аналізу шляхом формування «Положення про обліково-аналітичне забезпечення, інформаційні системи та захист даних» відповідно до запропонованої його структури, що дозволить вирішити проблеми ідентифікації специфіки даних, ефективного їх захисту й збереження;

- теоретико-регуляторні основи аналітичної роботи, уточнення формулювання означень дефініцій, зв'язаних з автентичністю аналізу в медичних закладах, обґрунтування переліку принципів, напрямів аналізу і відповідних їм показників, а також структури Положення про організацію фінансового аналізу в закладах охорони здоров'я, що уможливить встановлення чітких правил його проведення, більш ефективне управління ресурсами, забезпечуватиме кращу стійкість, результативність, якість та меншу ризиковість діяльності з надання медичних послуг;

- підхід до оцінки рівня використання звітності для проведення аналізу показників діяльності медичних закладів через використання авторської версії анкетно-опитувальника, обґрунтування доцільності та етапів запровадження удосконалення звітності з пропозицією щодо збалансування структури й змісту Звіту про управління з урахуванням галузевих особливостей та адаптації для цілей аналізу, що забезпечує максимальне задоволення усіх управлінських запитів і високу об'єктивність аналітичних обчислень та висновків.

Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 071 – Облік і оподаткування.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що розроблені теоретичні положення, моделі й узагальнення доведено до рівня прикладних інструментів, придатних для використання у діяльності медичних закладів. Авторські розробки спрямовані на забезпечення належної організації обліку й аналізу в закладах охорони здоров'я, формування релевантних, оперативних і актуальних даних для управління, а також відповідають можливості використання в науково-дослідницькій сфері для розвитку концептуальних і прикладних засад з цього спрямування. Результати дисертаційного дослідження використані в освітньому процесі Західноукраїнського національного університету при викладанні дисциплін «Галузевий бухгалтерський облік», «Управлінський облік», «Облік і аналіз в управлінні суб'єктами державного сектору» (довідка № 126-28/1374 від 29.05.2026 р.). Прикладна цінність отриманих результатів підтверджується успішною верифікацією в процесі апробації та впровадженням у практичну діяльність. Основні інноваційні положення, висновки й пропозиції реалізовано в практику діяльності:

КНП «Тернопільська комунальна міська лікарня №2» в частині використання моделі аналізу показників Звіту про управління та формування Положення про організацію фінансового аналізу в закладі охорони здоров'я (довідка №01-18/1364 від 28.05.2026 р.);

КНП «Глинянська міська лікарня» в частині використання підходу до розподілу накладних витрат з застосовуванням вагових коефіцієнтів, встановлених на основі часових драйверів, ієрархічної покрокової моделі калькулювання медичних послуг для внутрішніх потреб, застосування методики аналізу беззбитковості й підходу до проведення експрес-аналізу результатів діяльності комунальних неприбуткових підприємств – медичних закладів (довідка №63Б від 06.05.2026 р.);

Медичного центру «Клініка професора Стефана Хміля» в частині використання для калькулювання медичних послуг підходу до розподілу непрямих витрат на основі застосування часових драйверів, що забезпечує врахування трудомісткості й інтенсивності медичних процесів, та застосування аналізу фінансових показників діяльності на основі розробленого регресійного їх відбору й скорочення на цій основі затрат часу на отримання релевантних результатів для прийняття рішень (довідка № 126-28/1374 від 29.05.2026 р.).

Дисертаційна робота за структурою, змістом, обсягом та кількістю наукових публікацій відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретичному, методичному та прикладному рівнях. Під час розгляду дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності, зокрема ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації, не встановлено.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів й висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг основного тексту дисертації становить 172 сторінки друкованого тексту. Загальний обсяг роботи становить 272 сторінки. Робота містить 39 рисунків, 23 таблиці, 16 додатків на 39 сторінках. Список використаних джерел налічує 217 найменувань і розміщений на 28 сторінках.

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, зокрема, 5 статей у наукових періодичних виданнях України, 7 праць апробаційного характеру, що представлено у збірниках матеріалів доповідей на конференціях. Зокрема:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Sysiuk S., Yunger V., Kyryk V., Timchev M. Analysis and analytical methods in the planning system of health care institutions. *Public Policy and Accounting*. 2023. №1 (7). С. 41–46. DOI: [https://doi.org/10.26642/ppa-2023-1\(7\)-41-46](https://doi.org/10.26642/ppa-2023-1(7)-41-46)
2. Сисюк С. В., Кирик В. І. Використання аналітичних методів управління закладами охорони здоров'я: проблеми та перспективи. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. № 1 (93). С. 160-174. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.12>
3. Кирик В. І. Облік витрат і калькулювання платних медичних послуг: український та зарубіжний досвід. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. 2025. Том 30. Випуск 2 (104). С. 31-36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-104-5>.
4. Кирик В. І. Організація та завдання обліку в медичних закладах України. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35, № 1. С. 102-111. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.102>
5. Sysiuk S., Kyryk V. Cost accounting and costing of healthcare services: theory and practice. *Вісник економіки*. 2025. № 2 (116). Р. 160-192. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.02.160>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Кирик В. І. Місце стратегічного аналізу у визначенні пріоритетів діяльності медичних закладів. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством* : Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. (м. Полтава, 25 березня 2025 р.). Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2025. С. 440-441.

7. Кирик В. І. Стратегічний аналіз і побудова оптимізаційної моделі діяльності з надання медичних послуг в умовах війни. *Трансформація обліку та звітності в умовах соціально-економічних викликів: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 березня 2024 р.)* / відп. ред. О. В. Фоміна. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. С.285-289. .

8. Кирик В. І. Аналіз і методи управління закладами охорони здоров'я. *Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи*: збірник матеріалів I-ї Науково-практичної конференції з міжнародною участю / за наук. ред. проф. О. В. Чепелюк, В. Д. Філіппової, В. М. Демченка (м. Хмельницький, 22 лютого 2024 р.). Хмельницький: ХНТУ, 2024. С. 65-69. URL : <https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2026/03/ZBIRNYK-Konferentsiyi-22.02.24.pdf>.

9. Кирик В. І. Медичні послуги та їх калькулювання: українська і зарубіжна практика. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації* : збірник праць XX міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С. 842-846 URL : https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv/zb%D1%96rnik_rmv_23.pdf.

10. Кирик В. Завдання аналізу в управлінні діяльністю закладів охорони здоров'я. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (м. Тернопіль, 26-27 вересня 2024 р.). Том 2. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 454-458. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/52134>.

11. Кирик В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки результативності діяльності закладів охорони здоров'я: проблеми та виклики в умовах ІТ. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем* : Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 3 грудня 2025 р.) Кропивницький: ЦНТУ, 2025. С. 158-160 URL: https://audit.kntu.kr.ua/file/content/25925/zbirnyk_2025.pdf.

12. Кирик В. Управлінський облік доходів і витрат як інструмент фінансової стійкості комунальних неприбуткових підприємств охорони здоров'я. *Модерні фінанси: національна стійкість, безпека, інноваційне лідерство* : матеріали III Міжнародного фінансового форуму (Тернопіль – Буковель, 13-17 травня 2026 р.) / ред. кол. : А. І. Крисоватий, З. М. Лободіна, В. П. Горин, В. А. Валігура, В. В. Сідляр, О. Є. Коваль. Тернопіль: ЗУНУ, 2026. С. 335-336. (0,2 д. а.).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Задорожний Зеновій - Михайло Васильович, доктор економічних наук, професора, завідувач кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету. Зауважень немає.

Муравський Володимир Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету. Зауваження:

1. Відсутність прикладних розрахунків, виконаних на основі даних діяльності конкретних закладів охорони здоров'я, дещо обмежує можливість практичної перевірки запропонованого підходу до етапності проведення аналізу управлінської звітності в розрізі різних функціональних напрямів. Наведення відповідних прикладів практичного застосування сприятиме більш повній оцінці ефективності розроблених методичних рекомендацій.

2. Для підвищення практичної цінності результатів дослідження доцільно було більш детально висвітлити особливості впровадження запропонованої моделі управлінської звітності та алгоритмізованого аналізу в закладах охорони здоров'я різного рівня й масштабу діяльності. Це дало б змогу ширше оцінити універсальність запропонованих методичних підходів, можливості їх адаптації до специфіки функціонування окремих медичних закладів та особливостей їх інформаційного забезпечення.

Омецінська Ірина Ярославівна, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету.

Зауваження:

1. Науково обґрунтованою є удосконалена багаторівнева класифікація витрат комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я (с. 103-107) та відображення її зв'язку з управлінськими процесами і рішеннями (рис. 2.7). Проте, на нашу думку, рисунок доцільно було б доповнити виокремленням джерел фінансування як самостійного елемента класифікації. Крім того, практичну цінність роботи посилила б конкретизація аналітичних рахунків для обліку непрямих витрат у розрізі центрів витрат (відповідних підрозділів).

Струк Наталія Семенівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету імені Івана Франка;

Зауваження:

1. Не розглянуто первинні документи, що підтверджують вартість наданих послуг. Автор наголошує на цифровізації документообігу (підрозділ 1.3), проте не згадує про конкретні первинні документи (акт наданих медичних послуг, електронний випадок в електронній системі охорони здоров'я, електронний рецепт тощо), що слугують підставою для відображення в обліку господарських операцій за такою методикою калькулювання.

2. Недостатнє обґрунтування емпіричної бази дослідження, зокрема у підрозділі 3.1 (табл. 3.2–3.4, стор. 149–151) наведені результати анкетування керівних фахівців закладів охорони здоров'я щодо управлінських запитів на аналітичну інформацію, проте автор не зазначає кількість респондентів, спосіб формування вибірки та її інституційне охоплення.

Кулинич Мирослава Богданівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Волинського національного університету імені Лесі Українки.

1. В процесі дослідження автором розвинуто категорійний апарат, пов'язаний з темою дисертаційної роботи, зокрема удосконалено ідентифікацію поняття медичних послуг (п. 2.1, с.81-83). Відповідно до авторського означення запропоновано підхід до рейтингування медичного персоналу (лікарів) (рис.2.2, с. 84). Попри раціональність пропозиції та реальні можливості її реалізації в системі управлінського обліку, вона розглянута точково та є дещо відособленою від загальної логіки дослідження.

2. Піднімаючи проблему покращення інформаційної бази аналізу та формуючи рекомендації з удосконалення звітності закладів охорони здоров'я як основного його джерела, в роботі пропонується удосконалити структуру Звіту про управління (п.3.1, с. 156-158). Позитивно оцінюючи пропозиції здобувача, слід зазначити, що їх практична доцільність була б більш переконливою за умови наведення порівняльної характеристики чинного та запропонованого формату звіту та визначення інформаційних переваг кожного нового розділу для потреб управління закладом охорони здоров'я.

Учасники дискусії відзначили актуальність теми дослідження, належний теоретико-методичний рівень дисертаційної роботи, практичну значущість отриманих результатів та їх апробацію. Висловлені зауваження й рекомендації мають переважно уточнювально-методичний характер, спрямовані на подальше поглиблення окремих положень дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Кирику Василю Ігоровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Зеновій-Михайло
ЗАДОРОЖНИЙ